

[Udenrigsministeren]

anledning til at henvise til de meget afbalancerede rapporter, som i april måned er afgivet af det politiske og det juridiske udvalg under Europarådets rådgivende forsamling, og som bygger på oplysninger, der er tilvejebragt under besøg i Tyrkiet i marts måned.

Det fremgår heraf bl.a., at Tyrkiet nu har hævet den militære undtagelsestilstand i 62 af de i alt 67 provinser. Tilbage resterer 5 provinser i grænseområderne mod Irak, Iran og Syrien, at den tyrkiske nationalforsamling har vedtaget en lov med visse amnestilignende bestemmelser, som har åbnet mulighed for betinget løsladelse af fængslede efter udståelsen af to femtedele af den idømte straf, at nationalforsamlingen ikke har ratificeret dødsdomme siden efteråret 1984, at der af såvel den tyrkiske regering som nationalforsamlingen er truffet foranstaltninger til bekæmpelse af den anvendelse af tortur, som også i tyrkiske blade er genstand for omtale og fordømmelse, at de tiltalte medlemmer af den tyrkiske fredsbevægelse og af fagforeningen DESG alle er på fri fod, selv om retssagerne imod dem endnu ikke er afsluttet, samt endelig at retssagen mod gruppen af intellektuelle er sluttet med frifindelse af de tiltalte.

Rapporterne konkluderer, at der, til trods for at der endnu er lang vej at gå, inden menneskerettighederne i Tyrkiet er genoprettet i deres fulde udstrækning, dog gennem det sidste års tid er sket reelle og betydelige fremskridt. Og at denne positive udvikling heller ikke er gået sporphøjt hen over dansk presse, kan bl.a. ses af de reportager, som dagbladet Information har bragt i april måned i år om forholdene i Tyrkiet i dag.

Jeg vil gerne citere et par afsnit fra den artikel af Lars Møller-Rasmussen, der under overskriften »Teori contra praksis i Tyrkiets genopstandne demokrati« blev bragt den 24. april 1986, og det gør jeg ikke for at omklamre Information eller for at misbruge bladets reportage, men for at give nogle, synes jeg, tankevækkende eksempler på, hvad en uafhængig dansk reporter altså også kan få af indtryk.

Lars Møller-Rasmussen har talt med den tidligere formand for Tyrkiets arbejder- og bondeparti, hr. Perincek, en mand, der har oplevet den militære magtovertagelse i september 1980 på sin egen krop. Sit parti måtte han se erklæret forbudt og opløst, selv måtte han vandre i fængsel fra 1980 til 1983, men,

som det hedder i interviewet, Perincek ser trods denne barske baggrund lyst på situationen. Han siger bl.a. – og jeg citerer: »Derfor er virkeligheden i Tyrkiet en anden, end Europa får indtryk af, fordi det kun ser på teorien. Juridisk og teoretisk set er der ikke frihed til at diskutere socialisme i Tyrkiet i dag. Men i praksis kan man diskutere socialisme frit, både i presse og i offentlighed.«

Som det altså vil være fremgået, finder regeringen, at det foreliggende forslag til folketingsbeslutning hviler på forkerte forudsætninger og derfor ikke bør nyde fremme. Det samme gælder forslaget øvrige elementer om henholdsvis EF-støtte og holdningen i andre internationale fora, herunder i NATO.

Hvad angår Tyrkiets medlemskab af NATO, er regeringens holdning baseret på det udgangspunkt, at Tyrkiet er en alliancepartner, som på lige fod med andre medlemslande deltager i det integrerede militære samarbejde. Af geografiske årsager finder der i medfør af dette integrerede forsvarssamarbejde dog intet praktisk operativt samvirke sted mellem danske og tyrkiske styrker.

I EF blev det efter den militære magtovertagelse i 1980 besluttet at blokere bistanden til Tyrkiet, dvs. den såkaldte 4. finansprotokol, den ekstraordinære hastebistand og den supplerende protokol. I begyndelsen af 1986 blev der i Rådet opnået tilslutning til nu at frigive denne bistand. Danmark har i Bruxelles gentagne gange understreget, at vores accept af denne frigivelse af bistanden skal ses som en anerkendelse af de fremskridt, der er sket i demokratiseringsprocessen og på menneskerettighedsområdet i Tyrkiet. Vi har samtidig understreget, at der ikke hermed er givet carte blanche for ydelse af ny bistand til Tyrkiet, idet en forudsætning herfor er, at der sker yderligere forbedringer på især menneskerettighedsområdet og også en øget demokratisering, og dette har Kommissionen meddelt Tyrkiet. Danmark har samtidig opfordret til, at EF i den videre behandling af forholdet til Tyrkiet nøje følger den indre udvikling i landet, hvilket Kommissionen har lovet. Det hollandske EF-formandskab har også taget den danske holdning op ved at fastslå, at EFs drøftelser med Tyrkiet vedrørende den etapevise normalisering af forbindelserne skal tjene som en opmuntring til Tyrkiet om at fortsætte demokratiseringspro-